

POLITIEAGENTEN AAN HET WOORD

INWERKDOSSIER MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

SP-Tweede Kamerlid Nine Kooiman
SP-beleidsmedewerker Eelco Eikenaar
April 2015

INHOUD

Voorwoord	5
Wie vulden de enquête in?	7
Motivatie politiemensen	8
Politiecapaciteit	10
Terreurdreiging	12
Recherchecapaciteit	13
Zichtbaarheid in de wijken	16
Sluiten van politieposten	18
Conclusies	20
Bijlage 1	22
Bijlage 2	26

VOORWOORD

Voor u ligt een groot onderzoek door de SP onder politieagenten, waar bijna 2.000 agenten uit allerlei disciplines aan hebben meegewerkt. We hebben agenten bevraagd over allerlei actuele onderwerpen, waarmee dit rapport als een mooi inwerk-dossier kan functioneren voor de nieuwe minister van Veiligheid en Justitie, Ard van der Steur.

Op 9 maart 2015 trad Ivo Opstelten af als minister van Veiligheid en Justitie. De enquête liep tot vlak voor zijn aftreden. Een tijd waarin veel te doen was over groeiende terreurdreiging, het sluiten van politiestations, een stroef lopende reorganisatie en klem zittende cao-onderhandelingen. Tegelijkertijd moesten agenten het met steeds minder collega's doen, omdat de sterkte wordt afgebouwd. Naast de vragen over deze actuele onderwerpen hebben we agenten ook uitspraken van destijds minister Opstelten voorgelegd.

Tegen de nieuwe minister zou ik willen zeggen: als u dit rapport goed doorleest, kan dit een wijze les zijn over wat u vooral niet moet doen. U bent nu de nieuwe baas van de Nationale Politie, neem de uitspraken van uw agenten serieus! Volg de adviezen van uw mensen op! Het zijn de signalen van de werkvloer zelf.

Nine Kooiman
SP-Tweede Kamerlid

WIE VULDEN DE ENQUÊTE IN?

Het personeelsbestand bij de Nationale Politie, inclusief bureaufuncties, bedraagt in totaal 61.914 fte. De oproep om de enquête in te vullen is naar 2.729 e-mailadressen van medewerkers bij de Nationale Politie verzonden. Daarvan hebben 1.976 medewerkers de enquête ingevuld. Hoeveel politiemensen de enquête hebben doorgestuurd naar collega's is niet te achterhalen.

De verdeling van de respondenten over de eenheden bij de Nationale Politie politie komt grotendeels overeen met de grootte van de eenheden. De eenheden Zeeland-West-Brabant en de eenheid Oost-Brabant zijn licht oververtegenwoordigd. De landelijke eenheid is licht ondervertegenwoordigd.

WAT IS UW FUNCTIE BIJ DE POLITIE?

Hoofdagent	510	26%
Rechercheur	359	18%
Wijkagent	280	14%
Ondersteunende bureaufunctie	246	12%
Brigadier	208	11%
Agent	89	5%
Surveillant	42	2%
Politievrijwilliger	17	1%
Andere	421	21%
	1.976	

BIJ WELKE POLITIE-EENHEID BENT U WERKZAAM?

		Enquête	Verdeling in fte per eenheid ¹
Noord-Nederland	183	9%	8%
Oost-Nederland	305	15%	13%
Midden-Nederland	194	10%	9%
Noord-Holland	140	7%	7%
Amsterdam	187	9%	11%
Den Haag	153	8%	12%
Rotterdam	124	6%	11%
Zeeland - West-Brabant	290	15%	6%
Oost-Brabant	218	11%	6%
Limburg	112	6%	5%
Landelijke Eenheid ²	70	4%	12%
	1976		

1 Jaarverslag Nationale Politie 2013.

2 Inclusief Voorziening tot samenwerking Politie Nederland.

MOTIVATIE POLITIEMENSEN

De overgang naar de Nationale Politie verloopt niet altijd naar wens en er zijn vertragingen. Er wordt het uiterste gevraagd van de politie. Daarnaast zijn politieagenten in actie voor een betere cao en een einde aan de nullijn waar zij vanaf 2011 al mee te maken hebben. Tegen de achtergrond van die ontwikkelingen zei minister Opstelten ‘de beelden van een gedemotiveerde politie’ niet te herkennen. Die uitspraak heeft de SP voorgelegd aan de geënquêteerde politiemensen.

‘Ik herken niet de beelden van een gedemotiveerde politie.’ (Minister Opstelten over de onrust die de reorganisatie bij de politie met zich meebrengt tijdens een debat in de Tweede Kamer, 27 november 2014.)

Zeer oneens	691	35%
Oneens	712	36%
Neutraal	246	13%
Eens	216	11%
Zeer eens	71	4%
Geen mening	11	1%
	1.947	

71 procent van de respondenten is het oneens met de uitspraak van de voormalig minister en herkent zich dus wel degelijk in het beeld van een gedemotiveerde politie! Veel politiemensen geven desondanks aan door het vuur te gaan voor hun collega's en dat zij niet zo gemakkelijk gedemotiveerd raken. Een van de politiemedewerkers stelde dat dit ligt ‘aan de aard van de politiemannen’: ‘Die zijn zeer loyaal en willen de burger en elkaar niet laten vallen.’ Onder de 29 procent van de politiemensen die dit beeld, net als Opstelten, niet herkennen zijn wel veel medewerkers die toch ontevreden zijn. Dat blijkt uit de toelichtingen die zij geven:

‘De meeste mensen bij de politie zijn nog steeds gemotiveerd ondanks alle tegenwerking van Opstelten.’ (Politiedewerker eenheid Oost-Nederland)

‘De politie is niet gedemotiveerd. Ze voelen zich ondergewaardeerd. Kijk alleen al naar de nullijn van de afgelopen 5 jaar en de tekst die Opstelten nu stuurt in zijn cao-inzet. Typerend.’ (Wijkagent eenheid Oost-Brabant)

‘Opstelten weet niet waar hij over praat. Hij kent de praktijksituatie niet, hij staat heel ver van de realiteit.’ (Wijkagent Midden-Nederland)

‘Gemotiveerde collega's zijn zeer ongemotiveerd geworden en denken ‘Zoek het maar uit’. Er wordt zeer onzorgvuldig omgesprongen met mensen.’ (Wijkagent eenheid Oost-Nederland)

‘Wij hebben een hardwerkend team dat ervoor gaat. Loyaliteit staat hoog in het vaandel, maar daar zijn we op geselecteerd. Ik merk wel dat dat minder aan het worden is.’ (Wijkagent eenheid Oost-Brabant)

‘Kent Opstelten iemand van de politie dan?’ (Brigadier eenheid Limburg)

'Het is niet altijd makkelijk, maar wij doen dit werk met veel overgave en plezier!' (Wijkagent eenheid Den Haag)

'Ondanks de demotiverende opgelegde zaken door de minister, blijft politiewerk mooi en zit het vol uitdagingen.' (Wijkagent eenheid Noord-Nederland)

'De minister mag blij zijn dat we loyaal zijn in ons werk. Er zijn niet veel mensen die overstappen naar een andere werkgever, maar gemotiveerd zijn mensen niet echt meer. We zijn niet goed meer getraind en het wordt steeds gevaarlijker op straat.' (Wijkagent Zeeland-West-Brabant)

'Misschien moet Opstelten een keer in gesprek met mensen op de werkvloer, die verplicht worden verplaatst naar een groot bureau (fabriek) met lange reistijden.' (Wijkagent eenheid Midden-Nederland)

POLITIECAPACITEIT

De regering wil de operationele sterkte van de politie, inclusief aspiranten, terugbrengen naar 49.500 fte. Dat is 1.841 fte minder dan op dit moment werkzaam is bij de Nationale Politie. Die doelstelling vinden de door de SP ondervraagde politiemensen niet verantwoord. Ruim 90 procent van de respondenten reageert negatief op de stelling 'Het terugbrengen van de huidige operationele sterkte van de politie is een verantwoorde beslissing.' Slechts 5 procent van de respondenten vindt dit wel een verantwoorde beslissing.

'Het terugbrengen van de huidige operationele sterkte van de politie is een verantwoorde beslissing.'

Zeer oneens	1169	59%
Oneens	633	32%
Neutraal	76	4%
Eens	45	2%
Zeer eens	47	3%
Geen mening	6	0%
	1976	

90 PROCENT MAAKT ZICH ZORGEN OVER DE POLITIECAPACITEIT

Politiemensen geven aan dat er nu al veel werk blijft liggen dat niet wordt opgepakt vanwege capaciteitsgebrek. Agenten lopen nu al op hun tenen en er is geen enkele ruimte in de roosters. 'Ziekteverzuim ligt op de loer,' stelt een hoofdagent uit de eenheid Noord-Nederland. 'Planning komt niet rond,' stelt een politieman met dezelfde functie in de eenheid Oost-Nederland. Andere politiemensen geven aan dat de planning alleen door goodwill en collegialiteit rond komt.

'Dit is de zoveelste reorganisatie. Weer mensen weg. Belachelijk.' (Brigadier eenheid Rotterdam)

'Er moet steeds meer werk verzet worden door minder collega's en de werkzaamheden worden inhoudelijk steeds tijdrovender.' (Hoofdagent eenheid Zeeland-West-Brabant)

'Het is overal creperen, zowel in blauw als in opsporing.' (Rechercheur eenheid Oost-Nederland)

'We kunnen het werk nu al niet goed uitvoeren, waardoor steeds meer, vooral oudere collega's met een burn-out thuis komen te zitten.' (Brigadier eenheid Noord-Holland)

'Als rechercheur zie ik dat er steeds meer zaken op de plank worden gelegd, terwijl er wel daderindicatie in zit. Dat wordt alleen maar erger met minder capaciteit. Opstelten zegt dat het oplossingspercentage goed is maar dat is goochelen met cijfers. Volksverlakkerij.' (Rechercheur eenheid Noord-Nederland)

'Wij hebben al minimale bezetting en door systemen en planning is het al moeilijk genoeg als wijkagent verbinding te houden met de bewoners.' (Wijkagent eenheid Limburg)

'Uniformdienst zit nu al met het probleem dat door roosterdruk de dienst niet is rond te krijgen. Wijkagenten springen bij.' (Wijkagent eenheid Oost-Nederland)

'Er is geen contact meer met burgers en er blijven erg veel onderzoeken liggen, of ze krijgen niet de aandacht die ze verdienen.' (Rechercheur eenheid Oost-Nederland).

Op 14 januari 2015 zei minister Opstelten in de Tweede Kamer dat hem elke week de vraag wordt gesteld: 'Kunnen wij de targets en de doelstellingen aan waar wij voor staan met de huidige kwaliteit en capaciteit?' Volgens Opstelten luidt het antwoord 'Ja'. Die uitspraak heeft de SP voorgelegd aan de geënquêteerde politiemensen. 89 procent van de ondervraagde politiemensen onderschrijft deze uitspraak van de voormalig minister van Veiligheid en Justitie niet. Slechts 3 procent van de respondenten is het wel met hem eens.

'Elke week wordt aan mij de vraag gesteld: kunnen wij de targets en de doelstellingen aan waar wij voor staan met de huidige kwaliteit en capaciteit? En het antwoord is ja.' (Minister Opstelten over de inzet van politiecapaciteit naar aanleiding van de toegenomen terreurdreiging tijdens het debat in de Tweede Kamer over de aanslagen in Parijs, 14 januari 2015.)

Zeer oneens	876	44%
Oneens	886	45%
Neutraal	141	7%
Eens	43	2%
Zeer eens	13	1%
Geen mening	17	1%
	1976	

BIJNA 9 OP 10 AGENTEN ZEGT DE TARGETS EN DOELSTELLINGEN NIET AAN TE KUNNEN MET DE HUIDIGE KWALITEIT EN CAPACITEIT

Ook Opstelten's uitspraak 'Een (extra benodigde) sterkte van 2.000 fte herken ik niet... er is nu geen aanleiding om in te grijpen' onderschrijven de geënquêteerde politieagenten niet. 86 procent van de respondenten is het hiermee oneens of zeer oneens. Slechts 4 procent van de politiemensen onderschrijft deze uitspraak wel. De uitspraak van Opstelten wordt door velen gekwalificeerd als 'politieke retoriek.' Er is zelfs een medewerker uit de eenheid Amsterdam die hem een 'politieke Pinokkio' noemt. 'De man staat volledig buiten de werkelijkheid' is ook een veel gehoorde opmerking over voormalig minister Opstelten. Een onderzoeker uit de eenheid Noord-Holland stelt dat hij al een tijdje terug gestopt is met het serieus nemen van Opstelten. Een veel gehoorde klacht is dat hij niet weet wat er op de werkvloer leeft.

'Minister Opstelten leeft in een droomwereld.' (Rechercheur eenheid Amsterdam)

'Er blijft enorm veel werk liggen en de kwaliteit is ver beneden peil.' (Hoofdagente eenheid Noord-Nederland)

'Opstelten voert een ordinaire bezuiniging uit. Dat is iets anders dan de veiligheid van het land en zijn bevolking dienen.' (Agent eenheid Noord-Holland)

'We poetsen zaken administratief weg. Bijvoorbeeld: een aangifte van diefstal met geweld in een woning wordt heen en weer geschoven tussen recherche en blauw. Intussen lopen opsporingsmogelijkheden weg.' (Rechercheur eenheid Oost-Nederland)

'Ik denk dat die Opstelten zich eens beter moet laten informeren. Misschien zou hij gewoon eens in de praktijk kunnen komen kijken. Ik hoor Opstelten heel vaak uitspraken doen die niet stroken met de werkelijkheid.' (Wijkagente eenheid Noord-Holland)

'Vroeger hoefde je geen prioriteiten te stellen. Al het werk konden we aan. Nu blijven zaken op de plank liggen en moeten we die prioriteiten stellen.' (Brigadier eenheid Oost-Nederland)

'Naar mijn idee wordt er geschoven met targets. Vandaag iedereen aan de slag met straatroven en overvallen, morgen terrorisme, overmorgen is rijden onder invloed weer een target, maar de capaciteit is er niet.' (Agent eenheid Amsterdam)

'Overall worden mensen wegbezuinigd en komen er mensen op spanning te staan. Dit blijkt uit het hoge ziekteverzuim en de grote groep met een burn-out en ptss. Dit is een van de gevolgen van het falende beleid.' (Brigadier eenheid Rotterdam)

'Vanuit het werk weet ik dat er delicten met een strafdreiging van 12 jaar niet opgepakt kunnen worden door capaciteitsprioritering.' (Rechercheur eenheid Oost-Nederland)

TERREURDREIGING

66% MAAKT ZICH ZORGEN OVER BEWAKEN EN BEVEILIGEN OBJECTEN VERSUS POLITIECAPACITEIT

Het afgelopen jaar is de terreurdreiging toegenomen. Een toenemend aantal jihadisten vertrok naar Syrië en Irak, waarvan een deel ook terugkwam. Dat leidde ertoe dat de politie werd ingezet voor de bewaking van objecten zoals de Tweede Kamer, synagoges en Joodse scholen. Die politiemensen moesten uit het hele land naar hoofdzakelijk het westen van het land komen om deze bewaking voor hun rekening te nemen.

‘De bewaking van objecten als gevolg van de terreurdreiging gaat te veel ten koste van de inzetbare politiecapaciteit bij mij in de eenheid.’

Zeer oneens	35	2%
Oneens	147	7%
Neutraal	373	19%
Eens	516	26%
Zeer eens	782	40%
Geen mening	123	6%
	1976	

Er waren enkele debatten in de Tweede Kamer voor nodig om de regering ervan te overtuigen dat dit tot problemen leidt bij de politie. De politiemensen zelf zagen, in tegenstelling tot de regering, in een vroeg stadium dat dit tot problemen leidt. 66 procent van de respondenten geeft aan dat de bewaking van objecten als gevolg van de terreurdreiging ten koste gaat van de politiecapaciteit in hun eenheid.

Waar de regering eerst aangaf dat dit geen probleem vormde, lijkt de regering inmiddels tot een ander inzicht te zijn gekomen. Nu worden in plaats van politieagenten leden van de Koninklijke Marechaussee ingezet voor de bewaking van objecten. Daarnaast is er veel extra geld beschikbaar gekomen voor de veiligheid in Nederland, dit jaar 25 miljoen euro oplopend naar 129 miljoen euro in 2020. Dat geld is hard nodig. Helaas is slechts een beperkt deel van dat bedrag rechtstreeks beschikbaar voor de reguliere politie, namelijk 1,6 miljoen euro in 2016 oplopend tot 8 miljoen euro in 2020. Dat is niet veel geld wanneer je weet dat alleen al in 2015 251 miljoen euro op de politie wordt bezuinigd.

‘Uit alle geledingen dient personeel extra geleverd te worden, gekwalificeerd recherchepersoneel staat nu in een oud uniform te posten. De rest van het vele werk leidt hier behoorlijk onder.’ (Brigadier eenheid Den Haag)

‘Uit alle korpsen worden medewerkers gevraagd om het Binnenhof te Den Haag te beveiligen. Een taak die niet bij de politie thuis hoort. Naar mijn mening kan dat beter overgelaten worden aan de Koninklijke Marechaussee.’ (Hoofdagent landelijke eenheid)

‘Collega’s die daarvoor worden ingezet moeten worden vervangen. Dat geeft problemen.’ (Wijkagent eenheid Oost-Nederland)

‘De mensen die bewaken komen rechtstreeks uit de noodhulp. Hen ad hoc inzetten geeft veel onrust in roosters en druk bij hen die overblijven.’ (Wijkagent eenheid Oost-Brabant)

RECHERCHECAPACITEIT

81% AGENTEN ZEGT, ONVOLDOENDE RECHERCHECAPACITEIT

81 procent van de geënquêteerde politiemensen onderschrijft de stelling niet dat er voldoende researchcapaciteit is om de georganiseerde misdaad effectief aan te pakken. Slechts 5 procent van hen vindt dat er wel voldoende capaciteit is.

'Er is in mijn eenheid voldoende researchcapaciteit om de georganiseerde misdaad effectief aan te pakken.'

Zeer oneens	844	43%
Oneens	760	38%
Neutraal	197	10%
Eens	67	3%
Zeer eens	38	2%
Geen mening	70	4%
	1976	

Van de 359 rechercheurs die over dit onderwerp hun mening gaven is 91 procent het oneens met de stelling 'Er is in mijn eenheid voldoende researchcapaciteit om de georganiseerde misdaad effectief aan te pakken'. 4 procent van de rechercheurs geeft aan dat er volgens hen wel voldoende researchcapaciteit is om de georganiseerde misdaad aan te pakken.

Het zijn vooral de eenheden die landelijk gebied bestrijken waar politiemedewerkers aangeven dat er onvoldoende researchcapaciteit is. In de eenheden Limburg en Oost-Nederland is dat 88 procent. In de eenheden Noord-Nederland en Oost-Brabant is dat 87 procent. Maar ook uit eenheden die opereren in stedelijke gebieden zoals Rotterdam, Amsterdam en Den Haag constateert meer dan 70 procent van de agenten een tekort aan researchcapaciteit om de georganiseerde misdaad effectief aan te pakken.

'Er is in mijn eenheid voldoende researchcapaciteit om de georganiseerde misdaad effectief aan te pakken.'

Einheid	Oneens/ Zeer oneens	Eens/ Zeer eens
Limburg	88%	1%
Oost-Nederland	88%	5%
Noord-Nederland	87%	2%
Oost-Brabant	87%	3%
Zeeland-West-Brabant	81%	5%
Noord-Holland	80%	6%
Midden-Nederland	78%	8%
Rotterdam	77%	6%
Amsterdam	75%	7%
Den Haag	71%	11%

Er blijven veel zaken onaangeroerd op de plank liggen, zeggen rechercheurs. Daar liggen grote zaken tussen. ‘Tot moord en doodslag aan toe, met bekende daders,’ meldt een rechercheur uit de eenheid Oost-Brabant. Maar ook wapenhandelaren blijven vrij rondlopen. Georganiseerde misdaad loont nog steeds, zo wordt geconstateerd.

‘90 procent gaat op de plank en de burger staat er alleen voor.’ (Rechercheur eenheid Rotterdam)

‘De huidige afdeling waar ik werk bestaat nu uit circa 100 mensen. Dit wordt de komende tijd teruggebracht naar 75. En nu komen we al om in het werk.’ (Rechercheur eenheid Oost-Nederland)

‘Alleen al bij ons liggen 500 plankzaken. Het zal jouw aangifte zijn...’ (Rechercheur eenheid Noord-Holland)

‘Er liggen voortdurend onderzoeken stil, omdat er geen personeel is om er in verder te werken. Zelfs liquidatieonderzoeken liggen stil, omdat de rechercheurs weer hard hollend naar het volgende onderzoek moeten.’ (Rechercheur eenheid Noord-Holland)

‘Echt effectief aanpakken van georganiseerde misdaad is met de capaciteit die we nu hebben niet mogelijk. Wij doen brandjes blussen en dan vlug verder in de waan van de dag.’ (Financieel rechercheur Zeeland-West-Brabant)

‘Opstelten moet eens komen kijken naar zaken die in de kast op de plank liggen en na een jaar of twee liggen werden weggedaan omdat ze te oud niet meer actueel zijn en de actuele komen weer op de kast te liggen.’ (Rechercheur eenheid Oost-Brabant)

‘Amsterdam, sla de krant eens open. Spreekt voor zich. We verzuipen in de hoeveelheid werk.’ (Rechercheur eenheid Amsterdam)

‘We gaan voortaan werken naar korte klappen (resultaten willen overigens nog niet vlotten) omdat er geen capaciteit is om een grondig onderzoek te draaien.’ (Rechercheur eenheid Oost-Brabant)

Op 8 november 2014 zei de toenmalig minister Opstelten in een interview in de Telegraaf dat het goed gaat met het pakken van inbrekers en de hoeveelheid misdaadgeld dat wordt teruggepakt. 71 procent van de politiemensen denkt daar anders over. 9 procent van de geënquêteerden onderschrijft deze uitspraak van de minister wel.

‘Het aantal inbrekers dat we arresteren, de hoeveelheid misdaadgeld die we terugpakken. Dat gaat wel goed.’ (Minister Opstelten over de reorganisatie van de politie in een interview met de Telegraaf, 8 november 2014)

Zeer oneens	530	27%
Oneens	880	44%
Neutraal	359	18%
Eens	161	8%
Zeer eens	13	1%
Geen mening	33	2%
	1976	

71% VAN DE AGENTEN IS ONTEVREDEN OVER HET AANTAL ARRESTATIES VAN INBREKERS EN HET TERUGPAKKEN VAN MISDAADGELD

De feiten zijn dat het aantal inbraken in 2013 ten opzichte van 2012 inderdaad is gedaald. Er waren in 2013 87.345 woning-inbraken ten opzichte van 91.587 woninginbraken in 2012. Wie echter de cijfers van 2010 daarnaast legt komt tot de conclusie dat het aantal inbraken fors is gestegen. Toen waren er 82.335 woninginbraken. Het aantal inbraken ten opzichte van 2010 is dus met enkele duizenden gestegen.^{3,4} In dat licht is het goed te begrijpen dat politieagenten deze uitspraak van de voormalig minister niet onderschrijven.

3 www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/wob/00-korpsstaf/misdaadcijfers-2013.pdf

4 www.sargasso.nl/vvd-verkiezingen-erg-makkelijk-grafieken-veiligheid/

Het afpakken van crimineel vermogen gaat wel steeds beter. In 2008 werd ruim 31 miljoen euro afgepakt; dit liep op naar 90 miljoen euro in 2013.⁵ Hiermee wordt ook duidelijk dat de inzet van meer financieel rechercheurs zich meteen terugbetaalt. Helaas werd een voorstel van de SP daartoe door de minister afgeraden, waardoor er nog te veel crimineel geld in handen blijft van criminelen.

'Af en toe is er een succesje dat overbelicht wordt uitgemeten in de media. Doorgaans is het huilen met de pet op!' (Rechercheur eenheid Amsterdam)

'Als je bedenkt hoeveel geld er omgaat in de criminaliteit is deze stelling gewoon een lachertje. Als de politie 20 miljoen euro crimineel geld afpakt wordt de loftrompet gestoken. De opbrengst voor de crimineel is vele malen groter.' (Rechercheur eenheid Noord-Nederland)

'Vroeger kende de politie zijn pappenheimers en de plaatselijke inbrekers. Nu niet meer.' (Rechercheur eenheid Zeeland-West-Brabant)

'Weer zo'n uitspraak voor de bühne. Kom maar een praten met de financieel specialisten hier. Natuurlijk worden er inbrekers gearresteerd en doen we dingen goed, maar zo rooskleurig zoals hij het stelt? Echt niet.' (Rechercheur eenheid Limburg)

'Geld afpakken zit een stijgende lijn in. Inbrekers en dergelijke is een statistiekenspelletje.' (Rechercheur eenheid Amsterdam)

'Zet deze uitspraak eens tegen de hoeveelheid inbraken en het crimineel geld dat in Nederland door de handen gaat' (Rechercheur eenheid Zeeland-West-Brabant)

5 Jaarbericht Afpakken OM 2013.

ZICHTBAARHEID IN DE WIJKEN

70% AGENTEN ZEGT ONVOLDOENDE ZICHTBAAR TE ZIJN IN DE WIJK

70 procent van de geënquêteerde politiemensen is het oneens met de stelling 'In mijn eenheid is voldoende capaciteit om goed zichtbaar te zijn in de wijken'. 10 procent van de agenten onderschrijft deze stelling wel. Vooral in de eenheden Noord-Nederland en Limburg worden door politiemensen tekorten geconstateerd. In die eenheden is 77 procent van de ondervraagde politiemensen het oneens met deze stelling. In de eenheid Rotterdam zijn de minste agenten het oneens. Maar ook daar is dit nog twee derde van de ondervraagde politiemensen het oneens met deze stelling.

'In mijn eenheid is voldoende capaciteit om goed zichtbaar te zijn in de wijken.'

Zeer oneens	513	26%
Oneens	875	44%
Neutraal	317	16%
Eens	172	9%
Zeer eens	26	1%
Geen mening	73	4%
	1976	

'In mijn eenheid is voldoende capaciteit om goed zichtbaar te zijn in de wijken.'

Eenheid	Zeer oneens/ Oneens	Eens/ Zeer eens
Noord-Nederland	77%	5%
Limburg	77%	7%
Noord-Holland	71%	9%
Den Haag	71%	10%
Midden-Nederland	71%	12%
Oost-Nederland	70%	10%
Amsterdam	70%	2%
Zeeland-West-Brabant	70%	13%
Oost-Brabant	69%	12%
Rotterdam	66%	7%

Wie kijkt naar de mening van de 280 geënquêteerde wijkagenten ziet een nog grotere ontevredenheid over de zichtbaarheid in de wijken dan bij andere politiemensen. 74 procent van de wijkagenten is het oneens met de stelling 'In mijn eenheid is voldoende capaciteit om goed zichtbaar te zijn in de wijken.' Wijkagenten klagen dat zij worden ingezet voor de noodhulp om gaten in het rooster te vullen. Daardoor komen zij er niet meer aan toe om in de wijk zichtbaar te zijn en daar de noodzakelijke contacten op te doen. Ook wordt er geklaagd over de bureaucratie. 'Je moet opletten om geen digitale agent te worden,' stelt een wijkagent.

'We kunnen gelukkig nog een beroep doen op meerdere studenten die tijdens hun stages binnen de eenheid op straat gaan. Maar dit zijn geen volledig opgeleide en inzetbare politieagenten.' (Wijkagent eenheid Oost-Brabant)

'De wijkagent wordt zelfs ingepland voor meerdere diensten noodhulp, horeca, balie en ga zo maar door. Steeds minder zichtbaar in de wijk.' (Wijkagent eenheid Zeeland - West-Brabant)

'Die capaciteit is er helemaal niet. Er rijdt hier overdag 1 dienstauto rond en als je mazzel hebt 2 auto's die van melding naar melding gaan. De leiding heeft zelf al kenbaar gemaakt dat we onder de sterkte zitten en dat om deze reden de wijkagenten zo nu en dan ook noodhulpdiensten moeten draaien.' (Wijkagent eenheid Noord-Holland)

'Ik kan slechts voor 50% van mijn tijd wijkagent zijn waarvan ik misschien 25% daadwerkelijk in de wijk kan zijn. Andere verplichte diensten (horeca, voetbal, aansturing noodhulp) hebben meer prioriteit om de planning rond te krijgen.' (Wijkagent eenheid Zeeland-West-Brabant)

'Ik kom als wijkagent nauwelijks toe aan het (net)werken in de wijk door de vele noodhulpdiensten als gevolg van het steeds maar terugbrengen van de operationele sterkte.' (Wijkagent eenheid Oost-Brabant)

SLUITEN VAN POLITIEPOSTEN

80% AGENTEN ZEGT SLUITING POLITIEBUREAUS IS ONVERANTWOORD

De regering heeft het plan om de komende jaren een groot deel van de politiebureaus te sluiten of om te bouwen naar politieposten met beperkte bezetting. 80 procent van de respondenten vindt dat een onverantwoorde beslissing.

‘Het sluiten van politieposten is een verantwoorde beslissing.’

Zeer oneens	917	46%
Oneens	669	34%
Neutraal	215	11%
Eens	116	6%
Zeer eens	45	2%
Geen mening	14	1%
	1976	

Slechts 21 procent van de geënquêteerde agenten ziet samenwerkingsvoordelen in het sluiten van politieposten en is het eens met deze uitspraak van toenmalig minister Opstelten: ‘Het voordeel van één bureau per robuust team is onder andere samen kunnen brieven, betere samenwerkingsmogelijkheden (recherche, ondersteuning) en daarmee hoogwaardiger dienstverlening voor de burger.’ (Brief minister Opstelten over het sluiten van politieposten, 15 december 2014) Veel meer politieagenten zien die voordelen echter niet, 62 procent geeft aan het oneens of zeer oneens te zijn met deze stelling. Veel agenten denken dat de politie nog verder van de mensen af komt te staan. Bovendien vrezen zij dat mensen minder snel aangifte zullen doen, omdat zij verder moeten reizen voordat zij bij een politiebureau zijn.

Vooral in eenheden in landelijke gebieden zijn politiemensen het oneens met deze beslissing van de minister. In de eenheid Noord-Nederland wijst 91 procent van de politiemensen het sluiten van politieposten af. In de eenheden Limburg en Oost-Nederland is dat 86 procent. Agenten werkzaam in de eenheid Rotterdam hebben het minste moeite met de sluiting. Maar ook daar is bijna driekwart van de gevraagde politiemensen tegen dit besluit.

‘Het sluiten van politieposten is een verantwoorde beslissing.’

Eenheid	Oneens/ Zeer oneens	Eens/ Zeer eens
Noord-Nederland	91%	3%
Limburg	86%	4%
Oost-Nederland	86%	6%
Zeeland-West-Brabant	79%	7%
Amsterdam	79%	9%
Oost-Brabant	78%	9%
Den Haag	76%	10%
Midden-Nederland	75%	14%
Noord-Holland	74%	11%
Rotterdam	73%	9%

'De afstand tot de bevolking wordt groter. Aangiftebereidheid gaat omlaag. Ook een manier om de cijfers te drukken.' (Wijkagent eenheid Midden-Nederland)

'We raken totaal vervreemd van de bewoners in deze gebieden. Politiewerk is voor een groot deel gebaat bij wederzijds vertrouwen.' (Wijkagent eenheid Oost-Nederland)

'Hoezo geen politiepost met een dorp van 40.000 inwoners?' (Wijkagent eenheid Noord-Holland)

'De politie komt steeds meer van de burgers af te staan. Ik merk het in mijn wijk al. Ondernemers geven aan dat de onveiligheidsgevoelens steeds meer omhoog gaan.' (Wijkagent eenheid Noord-Holland)

'Aanrijtijd om naar de wijk te komen ruim een half uur. Boterham eten ook dus half uur heen en half uur terug. Einde dienst ook half uur. Ik ben alleen al per dienst twee uur kwijt aan rijden.' (Wijkagent eenheid Zeeland-West-Brabant)

'Wanneer men een politiepost sluit blijft er steeds minder (zichtbare) politie over in de betreffende plaats. Deze moeten namelijk ergens anders vandaan komen en doen van daaruit hun werk. De betrokkenheid wordt dus steeds kleiner om naar de plaats te gaan waar de politiepost is gesloten. Dus het politietoezicht wordt automatisch minder. Ik weet waarover ik praat, ik zie het namelijk in mijn werkgebied gebeuren.' (Wijkagent eenheid Midden-Nederland)

78% AGENTEN MAAKT ZICH ZORGEN OVER LANGERE AANRIJTIJDEN DOOR SLUITING POSTEN

78 procent van de gevraagde agenten stelt dat door het sluiten van politieposten de aanrijtijden te lang worden. Zij vinden het daarom geen verantwoorde beslissing. 9 procent denkt dat het sluiten van politieposten de aanrijtijden niet onverantwoord lang maakt. Ook hier weer zijn het politiemensen uit de eenheid Noord-Nederland die zich de meeste zorgen maken: 89 procent van hen onderschrijft de stelling dat het sluiten van de helft van de politieposten de aanrijtijden in sommige gevallen onverantwoord lang maakt.

'Het sluiten van de helft van de politieposten maakt de aanrijtijden in sommige gevallen onverantwoord lang.'

Zeer oneens	49	2%
Oneens	129	7%
Neutraal	209	11%
Eens	503	25%
Zeer eens	1052	53%
Geen mening	34	2%
	1976	

'Het is geen verantwoorde beslissing, maar een bezuiniging. Zeker binnen onze regio worden de aanrijtijden verdubbeld.' (Wijkagent eenheid Noord-Holland)

'Wij hebben nu al aanrijtijden die boven het kwartier liggen, en dit wordt alleen maar langer. En dan nog niet te spreken over aanrijtijden na spoedassistentie. Die zijn nog langer. Onverantwoord.' (Wijkagent eenheid Zeeland-West-Brabant)

'Als we nu al 20 minuten moeten wachten op de eerste back-up bij ernstige incidenten, mag je raden wat er gebeurt als we nog minder bureaus krijgen.' (Wijkagent eenheid Oost-Brabant)

'Wij hebben nu al aanrijtijden van meer dan een half uur. Wordt alleen maar erger.' (Brigadier eenheid Oost-Nederland)

'In mijn team 27 dorpen... Aanrijdtijden van 15 minuten bij prio 1 komt sterk onder spanning te staan. Niet vanwege het wel of niet halen van de cijfers, maar omdat we mensen niet snel kunnen helpen als ons dat gevraagd wordt. Positioneren van auto's in een groot gebied werkt ook niet.' (Wijkagent eenheid Limburg)

CONCLUSIES

De eerste conclusie die kan worden getrokken is dat wat minister Opstelten zei tijdens debatten in de Tweede Kamer niet overeenkomt met de ervaringen van politiemensen. Politiemensen voelden zich niet altijd gehoord, zo blijkt uit dit onderzoek. Hier liggen dus kansen voor de nieuwe minister Ard van der Steur. Dat is geen gemakkelijke taak. Maar aan de andere kant: wie werkelijk luistert en beslissingen neemt die de politie ten goede komen, die vindt de loyale politiemann en -vrouw achter zich.

VERBETERPUNT: MOTIVATIE NIET ONDANKS MAAR DANKZIJ OPTREDEN MINISTER

De minister zei de beelden van een gedemotiveerde politie 'niet te herkennen'. 71 procent van de politiemensen geeft aan het niet eens te zijn met deze uitspraak van de minister. Dat is ruim twee derde. Daar komt bij dat een deel van de politiemensen die dit beeld net als de voormalig minister niet zeggen te herkennen aangeeft wel ontevreden te zijn. Zij zeggen dat de motivatie bestaat ondanks het beleid van de regering.

CAPACITEIT POLITIE NIET AFBREKEN MAAR OPBOUWEN

Dat de regering de operationele capaciteit wil terugbrengen vinden politiemensen onbegrijpelijk. 91 procent vindt dat geen verantwoorde beslissing. Slechts 5 procent oordeelt positief over deze beslissing van de minister. Politiemensen wijzen erop dat de werkdruk al hoog is en dat roosters niet rond komen, met als gevolg ziekteverzuim. 89 procent van de politieagenten is het oneens met de conclusie van Opstelten dat de targets en doelstellingen met de huidige capaciteit en kwaliteit gehaald kunnen worden. Ook de uitspraak dat er geen extra sterkte van 2.000 fte noodzakelijk is kan niet op bijval rekenen. 86 procent van de gevraagde politiemensen is het op dit punt oneens met de regering.

Lange tijd heeft de regering ontkend dat er extra capaciteit noodzakelijk is om de terreurdreiging het hoofd te bieden. Na veel druk van de oppositie in de Tweede Kamer is er nu extra geld bij gekomen. De gevraagde politiemensen zagen die noodzaak al veel langer. 66 procent van hen geeft aan dat het bewaken van objecten te veel ten koste gaat van de capaciteit bij hun in de eenheid. Helaas bleken de signalen uit de politieorganisatie niet voldoende, er was blijkbaar grote druk vanuit de Tweede Kamer voor nodig om de minister te dwingen te luisteren naar zijn agenten.

MEER RECHERCHECAPACITEIT OM DOOR TE RECHERCHEREN

81 procent van de geënquêteerde agenten vindt dat er onvoldoende researchcapaciteit is om de georganiseerde misdaad aan te pakken. Dit in tegenstelling tot voormalig minister Opstelten die de Tweede Kamer graag wilde laten geloven dat er geen enkel probleem is. Daar waar hij wel problemen zag regelde Opstelten naar eigen zeggen extra researchcapaciteit. Dat die capaciteit uit andere eenheden afkomstig is, daar moest de Tweede Kamer vervolgens zelf achter komen. Bovendien is dat schuiven met capaciteit niet verantwoord, omdat politiemensen duidelijk aangeven dat er in alle eenheden sprake is van een tekort aan researchcapaciteit.

SLUITEN POLITIEPOSTEN ONVERANTWOORD EN ONVEILIG

70 procent van de gevraagde politiemensen stelt dat er onvoldoende capaciteit beschikbaar is om zichtbaar te zijn in de wijken. Wijkagenten zijn zelfs nog wat negatiever, 74 procent van hen stelt dat er een tekort aan capaciteit is om goed zichtbaar te zijn. Het sluiten van politieposten draagt volgens de politiemensen ook niet bij aan de zichtbaarheid. 80 procent van de gevraagde politiemensen vindt dit geen verantwoorde beslissing. 78 procent van de politiemensen denkt bovendien dat door het sluiten van politieposten de aanrijtijden in sommige gevallen onverantwoord lang worden.

MINISTER VAN DER STEUR, NEEM DIT TER HARTE:

De nieuwe minister van Veiligheid en Justitie moet staan voor zijn politiemensen. Dat betekent luisteren naar de werkvloer en daar naar handelen.

Wat de minister zegt in de Tweede Kamer en in de media moet overeen komen met wat er op de werkvloer speelt. Pas dan voelen politiemensen zich serieus genomen.

Er moet alles aan gedaan worden om afkalvende motivatie onder politiemensen te herstellen. Dat kan om te beginnen door een goede cao af te sluiten. Politiemensen staan al te lang op de nullijn. Daar spreekt geen enkele waardering uit.

In plaats van minder moet er meer politie de straat op. Daar past het verminderen van het aantal agenten met bijna 2.000 fte niet bij. De operationele sterkte moet omhoog in plaats van naar beneden.

De politie moet weer de wijken in. Ook daarvoor zijn die extra politiemensen nodig. Dan kunnen wijkagenten weer doen waarvoor zij zijn aangesteld: de wijk in gaan in plaats van het draaien van nooddiensten.

Extra recherche is hard nodig. De georganiseerde misdaad heeft nu te veel kansen omdat er door capaciteitsgebrek van door rechercheurs vaak geen sprake is. Criminele netwerken worden daardoor onvoldoende opgerold.

Het massaal sluiten van politiebureaus moet stoppen. Dat gaat ten koste van de zichtbaarheid en benaderbaarheid van de politie. Bovendien worden aanrijtijden door het sluiten van posten vaak onverantwoord lang.

BIJLAGE 1: ALLE CIJFERS

Wat is uw functie bij de politie? (meerder opties mogelijk)

Hoofdagent	510	26%
Rechercheur	359	18%
Wijkagent	280	14%
Ondersteunende bureaufunctie	246	12%
Politievrijwilliger	17	1%
Brigadier	208	11%
Agent	89	5%
Surveillant	42	2%
Andere	421	21%
	1976	

Bij welke politie-eenheid bent u werkzaam?

		Enquête	Verdeling in fte per eenheid
Noord-Nederland	183	9%	8%
Oost-Nederland	305	15%	13%
Midden-Nederland	194	10%	9%
Noord-Holland	140	7%	7%
Amsterdam	187	9%	11%
Den Haag	153	8%	12%
Rotterdam	124	6%	11%
Zeeland - West-Brabant	290	15%	6%
Oost-Brabant	218	11%	6%
Limburg	112	6%	5%
Landelijke Eenheid	70	4%	12%
	1976		

'Het terugbrengen van de huidige operationele sterkte van de politie is een verantwoorde beslissing.'

Zeer oneens	1169	59%
Oneens	633	32%
Neutraal	76	4%
Eens	45	2%
Zeer eens	47	3%
Geen mening	6	0%
	1976	

'Elke week wordt aan mij de vraag gesteld: kunnen wij de targets en de doelstellingen aan waar wij voor staan met de huidige kwaliteit en capaciteit? En het antwoord is ja.' (Minister Opstelten over de inzet van politiecapaciteit naar aanleiding van de toegenomen terreurdreiging tijdens het debat in de Tweede Kamer over de aanslagen in Parijs, 14 januari 2015.)

Zeer oneens	876	44%
Oneens	886	45%
Neutraal	141	7%
Eens	43	2%
Zeer eens	13	1%
Geen mening	17	1%
	1976	

'Een (extra benodigde) sterkte van 2.000 fte herken ik niet... ..er is nu geen aanleiding om in te grijpen.'
(Minister Opstelten tijdens het debat in de Tweede Kamer over de noodzaak van extra politiecapaciteit naar aanleiding van de terreurdreiging, 14 januari 2015)

Zeer oneens	957	49%
Oneens	738	37%
Neutraal	178	9%
Eens	61	3%
Zeer eens	28	1%
Geen mening	14	1%
	1976	

'De bewaking van objecten als gevolg van de terreurdreiging gaat te veel ten koste van de inzetbare politiecapaciteit bij mij in de eenheid.'

Zeer oneens	35	2%
Oneens	147	7%
Neutraal	373	19%
Eens	516	26%
Zeer eens	782	40%
Geen mening	123	6%
	1976	

'Er is in mijn eenheid voldoende rechercapaciteit om de georganiseerde misdaad effectief aan te pakken.'

Zeer oneens	844	43%
Oneens	760	38%
Neutraal	197	10%
Eens	67	3%
Zeer eens	38	2%
Geen mening	70	4%
	1976	

'Het aantal inbrekers dat we arresteren, de hoeveelheid misdaadgeld die we terugpakken. Dat gaat wel goed.' (Minister Opstelten over de reorganisatie van de politie in een interview met de Telegraaf, 8 november 2014)

Zeer oneens	530	27%
Oneens	880	44%
Neutraal	359	18%
Eens	161	8%
Zeer eens	13	1%
Geen mening	33	2%
	1976	

'In mijn eenheid is voldoende capaciteit om goed zichtbaar te zijn in de wijken.'

Zeer oneens	513	26%
Oneens	875	44%
Neutraal	317	16%
Eens	172	9%
Zeer eens	26	1%
Geen mening	73	4%
	1976	

'Het is een goede ontwikkeling dat boa's steeds meer handhavende taken van de politie overnemen.'

Zeer oneens	487	25%
Oneens	662	33%
Neutraal	333	17%
Eens	372	19%
Zeer eens	105	5%
Geen mening	17	1%
	1976	

'Dat loopt nu. Wij hebben de laatste jaren enorme sprongen gemaakt.' (Minister Opstelten over de samenwerking tussen politie en boa's tijdens een debat in de Tweede Kamer over de begroting van de Nationale Politie, 27 november 2014)

Zeer oneens	312	16%
Oneens	687	35%
Neutraal	590	30%
Eens	271	14%
Zeer eens	23	1%
Geen mening	93	4%
	1976	

'Ik herken niet de beelden van een gedemotiveerde politie.' (Minister Opstelten over de onrust die de reorganisatie bij de politie met zich meebrengt tijdens een debat in de Tweede Kamer over de begroting van de Nationale Politie, 27 november 2014)

Zeer oneens	691	35%
Oneens	712	36%
Neutraal	246	13%
Eens	216	11%
Zeer eens	71	4%
Geen mening	11	1%
	1947	

'Het sluiten van politieposten is een verantwoorde beslissing.'

Zeer oneens	917	46%
Oneens	669	34%
Neutraal	215	11%
Eens	116	6%
Zeer eens	45	2%
Geen mening	14	1%
	1976	

'Het sluiten van de helft van de politieposten maakt de aanrijtiden in sommige gevallen onverantwoord lang.'

Zeer oneens	49	2%
Oneens	129	7%
Neutraal	209	11%
Eens	503	25%
Zeer eens	1052	53%
Geen mening	34	2%
	1976	

'Het voordeel van één bureau per robuust team is onder andere samen kunnen brieven, betere samenwerkingsmogelijkheden (recherche, ondersteuning) en daarmee hoogwaardiger dienstverlening voor de burger.' (Brief minister Opstelten over het sluiten van politieposten, 15 december 2014)

Zeer oneens	494	25%
Oneens	731	37%
Neutraal	321	16%
Eens	336	17%
Zeer eens	75	4%
Geen mening	19	1%
	1976	

BIJLAGE 2:

DE UITNODIGING OM DEEL TE NEMEN DIE NAAR 2.729 MAILADRESSEN IS VERZONDEN

Beste politieagent,

Er komt veel werk af op de politie. Daar komt bij dat er een ingrijpende reorganisatie aan de gang is die veel vraagt van iedereen. Veel verschillende prioriteiten en de toegenomen terreurdreiging drukken op de bestaande capaciteit. Uit het hele land worden politieagenten ingezet om objecten te bewaken. Slokt de terreurdreiging niet teveel capaciteit op of is er voldoende politie? Is het een goed plan om politieposten te sluiten of juist niet? En is er voldoende recherche om misdaad effectief aan te pakken? U bent de echte deskundige en wij vinden het belangrijk dat uw stem wordt gehoord. Zonder uw stem kunnen wij ons werk in Den Haag niet doen.

Het invullen van de vragenlijst duurt maximaal tien minuten. De gegevens worden uiteraard geanonimiseerd verwerkt en mocht u dat willen dan kunt u de vragenlijst anoniem invullen. U vindt de enquête op sp.nl/politieenquete.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groeten,

Nine Kooiman

SP-Tweede Kamerlid
woordvoerder politie

P.s. Stuur u deze e-mail ook door naar uw collega's? Hoe hoger de respons des te completer ons beeld van uw werk.

SP.

WWW.SP.NL